

Test Paper : III
Test Subject : TOURISM ADMINISTRATION
AND MANAGEMENT
Test Subject Code : K-1117

Test Booklet Serial No. : _____
OMR Sheet No. : _____
Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(Figures as per admission card)

Name & Signature of Invigilator/s

Signature : _____
Name : _____

Paper : III
Subject : TOURISM ADMINISTRATION AND MANAGEMENT

Time : 2 Hours 30 Minutes

Maximum Marks : 150

Number of Pages in this Booklet : 32

Number of Questions in this Booklet : 75

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳು

- ಈ ಪುಟದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ರೋಲ್ ನಂಬರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಬಹು ಆಯ್ಕೆ ವಿಧದ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಿಮಗೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಮೊದಲ 5 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಕೋರಲಾಗಿದೆ.
(i) ಪ್ರಶ್ನೆ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ ಪಡೆಯಲು, ಈ ಹೊದಿಕೆ ಪುಟದ ಅಂಚಿನ ಮೇಲಿರುವ ಪೇಪರ್ ಸೀಲನ್ನು ಹರಿಯಿರಿ. ಸ್ವಿಚ್ಚರ್ ಸೀಲ್ ಇಲ್ಲದ ಅಥವಾ ತೆರೆದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಡಿ.
(ii) ಪುಸ್ತಕಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮುಖಪುಟದ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ತಾಳೆ ನೋಡಿ. ಪುಟಗಳು/ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕಾಣೆಯಾದ, ಅಥವಾ ದ್ವಿಪ್ರತಿ ಅಥವಾ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ದೋಷಪೂರಿತ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೂಡಲೆ 5 ನಿಮಿಷದ ಅವಧಿ ಒಳಗೆ, ಸಂವೀಕ್ಷಕರಿಂದ ಸರಿ ಇರುವ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ (A), (B), (C) ಮತ್ತು (D) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ಯಾಯ ಉತ್ತರಗಳಿವೆ. ನೀವು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಎದುರು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರದ ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಅಂಡಾಕೃತಿಯನ್ನು ಕವಚಿಸಬೇಕು.
ಉದಾಹರಣೆ: (A) (B) (C) (D)
(C) ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವಾಗಿದ್ದಾಗ.
- ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು, ಪತ್ರಿಕೆ III ಪುಸ್ತಕಿಯೊಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ OMR ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಸೂಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು. OMR ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿನ ಅಂಡಾಕೃತಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದರೆ, ಅದರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- OMR ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಓದಿ.
- ಎಲ್ಲಾ ಕರಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ಪುಸ್ತಕಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- ನಿಮ್ಮ ಗುರುತನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಬಹುದಾದ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು, ಸಂಗತವಾದ ಸ್ಥಳ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ, OMR ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಯ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬಾರದು, ನೀವು ಅನರ್ಹತೆಗೆ ಬಾಧ್ಯರಾಗಿರುತ್ತೀರಿ.
- ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಮುಗಿದನಂತರ, ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ OMR ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಸಂವೀಕ್ಷಕರಿಗೆ ನೀವು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯ ಹೊರಗೆ OMR ನ್ನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಕೂಡದು.
- ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಂತರ, ಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ನಕಲು OMR ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು.
- ನೀಲಿ/ಕಪ್ಪು ಬಾಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಪೆನ್ ಮಾತ್ರವೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿ.
- ಕ್ಯಾಲ್ಕುಲೇಟರ್, ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಉಪಕರಣ ಅಥವಾ ಲಾಗ್ ಟೇಬಲ್ ಇತ್ಯಾದಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಸರಿ ಅಲ್ಲದ ಉತ್ತರಗಳಿಗೆ ಋಣ ಅಂಕ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆವೃತ್ತಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿರುವುದೇ ಅಂತಿಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

Instructions for the Candidates

- Write your roll number in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of seventy five multiple-choice type of questions.
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
(i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of the cover page. Do not accept a booklet without sticker seal or open booklet.
(ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
- Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : (A) (B) (C) (D)
where (C) is the correct response.
- Your responses to the question of Paper III are to be indicated in the OMR Sheet kept inside the Booklet. If you mark at any place other than in the circles in OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read the instructions given in OMR carefully.
- Rough Work is to be done in the end of this booklet.
- If you write your name or put any mark on any part of the OMR Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return the test OMR Answer Sheet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must NOT carry it with you outside the Examination Hall.
- You can take away question booklet and carbon copy of OMR Answer Sheet after the examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator, Electronic gadgets or log table etc., is prohibited.
- There is no negative marks for incorrect answers.
- In case of any discrepancy found in the Kannada translation of a question booklet the question in English version shall be taken as final.

K-1117

1

ಪು.ತಿ.ನೋ./P.T.O.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ

ಪೇಪರ್ - III

ಗಮನಿಸಿ : ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು (75) ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಎರಡು (2) ಅಂಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

1. ಬೆಣ್ಣೆ ಹೊಳೆ ಜಲಪಾತವು ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

- (A) ಮಡಿಕೇರಿ
(B) ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು
(C) ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ
(D) ಶಿವಮೊಗ್ಗ

2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಂಗ್ ವ್ಯವಸಾಯವು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವುದು

- (A) ನದಿ ಮುಖಜ ಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶ
(B) ಮರುಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶ
(C) ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶ
(D) ತೀರ ಪ್ರದೇಶ

3. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜ್ಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು

- (A) ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳು
(B) ಮೊಘಲರ ಸಂತತಿಯವರು
(C) ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು
(D) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

4. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ (A) : ಲೈಸೆನ್ಸ್-ಫೇರ್ ಶೈಲಿಯ ನಾಯಕತ್ವವು ನಾಯಕನು ನೀಡುವ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಾರಣ (R) : ನಾಯಕನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೇಳಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡಾ ಸರಿ ಮತ್ತು (R), (A) ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆ
(B) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡಾ ಸರಿ, ಆದರೆ (R), (A) ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ
(C) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ತಪ್ಪು
(D) (A) ತಪ್ಪು ಆದರೆ (R) ಸರಿ

5. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಪಟ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಪಟ್ಟಿ - I

(ನಗರಗಳ ಪಟ್ಟಿ)

1. ನಾಸಿಕ್
2. ಪುಣೆ

3. ಸಿಲ್ಚಾರ್

4. ವಾರಾಣಾಸಿ

ಪಟ್ಟಿ - II

(ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ನ ಹೆಸರು)

- i. ಗಾಂಧಿನಗರ್ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್
ii. ಲೋಹೆಗಾಂವ್ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್
iii. ಬಾಬಟ್‌ಪುರ್ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್
iv. ಕುಂಬಿಗ್ರಾಮ್ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್

ಸಂಕೇತಗಳು :

	1	2	3	4
(A)	ii	iii	iv	i
(B)	i	ii	iv	iii
(C)	ii	iv	i	iii
(D)	iv	iii	ii	i

TOURISM ADMINISTRATION AND MANAGEMENT**PAPER – III**

Note : This paper contains **seventy-five (75)** objective type questions. **Each** question carries **two (2)** marks. **All** questions are **compulsory**.

1. Identify the district in which “Bennehole” water falls is located.

- (A) Madikeri
- (B) Chikamagalur
- (C) North Kanara
- (D) Shimoga

2. In India Jhuming agriculture is practiced in

- (A) Delta region
- (B) Desert region
- (C) Hilly region
- (D) Coastal region

3. During the British Raj, most of the tourist destinations were identified by

- (A) Local residents
- (B) Descendents of the Mughals
- (C) British army officials
- (D) Officials of Tourism Ministry

4. **Assertion (A)** : The laissez-faire style of leadership depends on the leader to provide external motivation.

Reason (R) : The leader principally assumes the role of group member and supply materials when asked.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

5. Here are two lists of items. The candidate has to match an item in one list with an item in the other

List – I**(List of cities)**

- 1. Nashik
- 2. Pune
- 3. Silchar
- 4. Varanasi

List – II**(Name of Airport)**

- i. Gandhinagar Airport
- ii. Lohegaon Airport
- iii. Babatpur Airport
- iv. Kumbigram Airport

Codes :

	1	2	3	4
(A)	ii	iii	iv	i
(B)	i	ii	iv	iii
(C)	ii	iv	i	iii
(D)	iv	iii	ii	i

6. ಸಿಂಹಗಳು ಕಾಣಬರುವಂತಹ ಕರ್ನಾಟಕದ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.
- (A) ಶೆಟ್ಟಿ ಹಳ್ಳಿ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮ
(B) ದಾಂಡೇಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮ
(C) ಪುಷ್ಪಗಿರಿ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮ
(D) ಶರಾವತಿ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮ
7. ಯುರೇನಿಯಂ ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು
- (A) ಕೇರಳ
(B) ಒರಿಸ್ಸಾ
(C) ಜಾರ್ಖಂಡ್
(D) ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ
8. ಒಂದು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು
- (A) ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು
(B) ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು
(C) ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಪರಿಸರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು
(D) ಕೇಂದ್ರಿಯ ಮಟ್ಟದ ಯೋಜನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ
9. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವೊಂದು ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಳತೆಯು ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡುವುದರ ಮೇಲೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ?
- (A) ಕ್ವಾರ್ಟೈಲ್ ಡಿವಿಯೇಷನ್
(B) ಹಾರ್ಮೋನಿಕ್ ಮೀನ್
(C) ರೇಂಜ್
(D) ಮೋಡ್

10. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಹೈರಾರ್ಕಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಿರಿ.
- I. ಚಿಫ್ ದೆ ಪಾರ್ಟಿ
II. ಡೆಮಿ ಚಿಫ್ ದೆ ಪಾರ್ಟಿ
III. ಚಿಫ್ ದೆ ಕ್ಯುಸಿನ್
IV. ಸ್ಯೂ ಚಿಫ್
- ಸಂಕೇತಗಳು :
- (A) IV, I, III, II
(B) II, I, IV, III
(C) III, IV, I, II
(D) I, IV, III, II
11. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ (A) : ಸಮತೋಲಿತ ಬಂಡವಾಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಸಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕಾರಣ (R) : ಅಕೌಂಟಿಂಗ್‌ನ ಡಬಲ್ ಎಂಟ್ರಿ ತತ್ವದ ಕೆಳಗೆ, ಯಾವಾಗ ಒಟ್ಟು ಆಸ್ತಿಯು ಒಟ್ಟು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಮವಾಗಿರುತ್ತದೋ ಆವಾಗ ಕಂಪನಿಯು ಹೇರಳವಾಗಿ ಲಾಭವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳಿರುತ್ತವೆ.
- ಸಂಕೇತಗಳು :
- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಸರಿ
(B) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಸುಳ್ಳು
(C) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ
(D) (R) ಸರಿ ಆದರೆ (A) ಸುಳ್ಳು

6. Identify the Wild Life Sanctuary where Lions are found in Karnataka
- (A) Shetty Halli Wild Life Sanctuary
  - (B) Dandeli Wild Life Sanctuary
  - (C) Pushpagiri Wild Life Sanctuary
  - (D) Sharavathi Wild Life Sanctuary
7. Uranium is largely produced in
- (A) Kerala
  - (B) Odisha
  - (C) Jharkhand
  - (D) Madhya Pradesh
8. In order to make a spot, as a hot tourist destination
- (A) Regional planning must be done
  - (B) Development planning must be done
  - (C) Environmental planning may be done if the tourist spot is already a fragile ecosystem
  - (D) Central level planning is required
9. Which one of the following statistical measures is based on all observations ?
- (A) Quartile Deviation
  - (B) Harmonic Mean
  - (C) Range
  - (D) Mode

10. Arrange the following in order of their hierarchy, use the code given below

- I. Chef de partie
- II. Demi chef de partie
- III. Chef de cuisine
- IV. Sous-chef

Codes :

- (A) IV, I, III, II
- (B) II, I, IV, III
- (C) III, IV, I, II
- (D) I, IV, III, II

11. **Assertion (A)** : In case of balanced capital structure, the total assets and total liabilities are equal.

Reason (R) : Under double entry principles of accounting when total assets are equal to total liabilities, the company has the chances of earning maximum profit.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are false
- (C) (A) is true but (R) is not the correct explanation
- (D) (R) is true but (A) is false

12. ಸೈಕ್ಲೋನ್ ಮತ್ತು ಆಂಟಿ-ಸೈಕ್ಲೋನ್‌ಗಳ ವಾತಾವರಣದ ಗುಣಗಳನ್ನು ತಾಳೆ ಮಾಡಿ.

- (A) ಎರಡೂ ಬಿರುಗಾಳಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ
- (B) ಎರಡೂ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ
- (C) ಸೈಕ್ಲೋನ್‌ಗಳು ಬಿರುಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಆಂಟಿ-ಸೈಕ್ಲೋನ್‌ಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ
- (D) ಸೈಕ್ಲೋನ್‌ಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಮತ್ತು ಆಂಟಿ-ಸೈಕ್ಲೋನ್‌ಗಳು ಬಿರುಗಾಳಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ

13. 2013 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಬರುವಿಕೆಯು

- (A) 528 ಮಿಲಿಯನ್
- (B) 950 ಮಿಲಿಯನ್
- (C) 1300 ಮಿಲಿಯನ್
- (D) 1087 ಮಿಲಿಯನ್

14. ಹರ್ಜ್‌ಬರ್ಗ್ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದು ಪ್ರೇರಣೆಯ ಅಂಶವಾಗಿದೆ ?

- (A) ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆ
- (B) ಕೆಲಸದ ಸಂರಚನೆ
- (C) ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು
- (D) ಸ್ನೇಹಪರ ವಾತಾವರಣ

15. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದರ ಜೊತೆ ಹೊಂದಿಸಬೇಕು.

ಪಟ್ಟಿ - I

(ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್)

1. ಗಿರ್‌ಸಿಂಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

2. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹುಲಿ

3. ಮೊಸಳೆ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

4. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆನೆ

ಪಟ್ಟಿ - II

(ಪ್ರಾರಂಭದ ವರ್ಷ)

i. 1991-92

ii. 1972

iii. 1975

iv. 1973

ಸಂಕೇತಗಳು :

	1	2	3	4
(A)	ii	iv	iii	i
(B)	iii	i	ii	iv
(C)	i	iv	iii	ii
(D)	iv	iii	ii	i

16. “ಕಪ್ಪು ಚಿರತೆ” ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

- (A) ಬಂಡಿಪುರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ
- (B) ಅಂಶಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ
- (C) ಕುದುರೆಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ
- (D) ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ

17. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದು ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡುಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ ?

- (A) ಮರಗಳು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ
- (B) ಎಲ್ಲಾ ಮರಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸುವುದಿಲ್ಲ
- (C) ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ಹುಲ್ಲುಗಳು ಹಸಿರಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ
- (D) ವೆಜಿಟೇಷನ್‌ಲ್ ಎಲೆಗಳು ಹಸಿರಾಗಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಎಲೆಗಳನ್ನೂ ಉದುರಿಸುವುದಿಲ್ಲ

12. Compare the weather conditions of Cyclones and anti-cyclones.

- (A) Both indicate a stormy weather
- (B) Both indicate a fair weather
- (C) Cyclones have a stormy and anti-cyclones have a fair weather
- (D) Cyclones have a fair and anti-cyclones have a stormy weather

13. International Tourist arrivals across the world for the year 2013, is

- (A) 528 Millions
- (B) 950 Millions
- (C) 1300 Millions
- (D) 1087 Millions

14. Which one of the following is a motivating factor as per Herzberg's theory ?

- (A) Salary and allowances
- (B) Job design
- (C) Additional responsibilities
- (D) Friendly atmosphere

15. Here are two list of items. The candidate has to match an item in one list with an item in another

List – I

(Animal Project)

1. Gir Lion Project	i. 1991-92
2. Project Tiger	ii. 1972
3. Crocodile breeding project	iii. 1975
4. Project Elephant	iv. 1973

List – II

(Launching Year)

Codes :

	1	2	3	4
(A)	ii	iv	iii	i
(B)	iii	i	ii	iv
(C)	i	iv	iii	ii
(D)	iv	iii	ii	i

16. Identify the National Park in which "Black Panther" is found in good number.

- (A) Bandipur National Park
- (B) Anshi National Park
- (C) Kudremukh National Park
- (D) Rajiv Gandhi National Park

17. Which among the following is a characteristic of Evergreen forests ?

- (A) The trees never shed their leaves
- (B) All the trees do not shed their leaves simultaneously
- (C) When the trees are leafless, grasses remain green
- (D) Vegetational leaves neither green nor shed their leaves

18. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಆಗಮನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ ?

- (A) ಫ್ರಾನ್ಸ್
(B) ಯು. ಎಸ್. ಎ.
(C) ಚೀನಾ
(D) ಇಟಲಿ

19. “ಯೋಜನೆ ಏನೂ ಅಲ್ಲ, ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದೇ ಎಲ್ಲಾ” ಈ ಹೇಳಿಕೆಯು ಏನನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತದೆ ?

- (A) ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವವರಿಗಿಂತ ಯೋಜನೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ
(B) ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು
(C) ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಖ್ಯ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ
(D) ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬಲ್ಲದು

20. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಜಿಡಿಪಿ ಯ ಆಳತೆಯ ವಿಧಾನವಲ್ಲ ?

- (A) ಪ್ರೊಡಕ್ಟ್ ವಿಧಾನ
(B) ರೆವೆನ್ಯೂ ವಿಧಾನ
(C) ಆದಾಯ ವಿಧಾನ
(D) ಖರ್ಚು ವಿಧಾನ

21. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ (A) : ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಗುರಿ ಕಂಪನಿಯ ಲಾಭವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಾರಣ (R) : ಲಾಭವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾಗ ಶೇರುದಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಡಿವಿಡೆಂಡ್ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಸರಿ
(B) (A) ತಪ್ಪು ಆದರೆ (R) ಸರಿ
(C) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ತಪ್ಪು
(D) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ತಪ್ಪು

22. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಪಟ್ಟಿ - I

(ವಾತವರಣದ ಗುಣಗಳು)

- a. ಉಷ್ಣಾಂಶ
b. ವಾಯುಭಾರ
c. ಗಾಳಿಯ ದಿಕ್ಕು
d. ತೇವಾಂಶ

ಪಟ್ಟಿ - II

(ರೇಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಸಾಧನ)

1. ಹೈಗ್ರೋಮೀಟರ್
2. ವಿಂಡ್‌ವೇವ್
3. ಅನೇಮೋ ಮೀಟರ್
4. ಥರ್ಮೋಮೀಟರ್

ಸಂಕೇತಗಳು :

	a	b	c	d
(A)	4	3	2	1
(B)	3	4	1	2
(C)	2	3	4	1
(D)	1	2	3	4

23. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಮಧ್ಯ ಪ್ರಾಚ್ಯ ದೇಶ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ ?

- (A) ಈಜಿಪ್ಟ್
(B) ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯ
(C) ಯು.ಎ.ಇ.
(D) ಜೊರ್ದಾನ್

18. Which among the following countries, top the ranking of International tourist arrivals ?
- (A) France
  - (B) U.S.A.
  - (C) China
  - (D) Italy
19. "Plans are nothing, Planning is everything." This statement proves that
- (A) Plans are more important than planners
  - (B) We must make plans in a careful manner
  - (C) Plans are not at all important
  - (D) Plans, unless implemented, are of no use and planning is what takes a business ahead
20. Which of the following is not a GDP measurement procedure ?
- (A) Product method
  - (B) Revenue method
  - (C) Income method
  - (D) Expenditure method

21. **Assertion (A)** : The goals of financial management is to increase the profit of the company.

Reason (R) : When there is more profit, the shareholders will get more dividends.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) (A) is false but (R) is true
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) Both (A) and (R) are false

22. Match the following :

List – I

(Conditions of atmosphere)

List – II

(Recording Instruments)

a. Temperature	1. Hygrometer
b. Wind pressure	2. Windwave
c. Wind direction	3. Anemometer
d. Humidity	4. Thermometer

Codes :

	a	b	c	d
(A)	4	3	2	1
(B)	3	4	1	2
(C)	2	3	4	1
(D)	1	2	3	4

23. Which among the following Middle East Countries attract more number of International Tourist ?

- (A) Egypt
- (B) Saudi Arabia
- (C) U.A.E.
- (D) Jordan

24. ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಹಾದಿಯಾಗಿದೆ ?

- (A) ವಿನಾಯತಿಯುತ ನಿರ್ವಹಣೆ
(B) ಬಹುಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
(C) ಸಲಹೆಗಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
(D) ಎಂಬಿಬ

25. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಗಿರಿಧಾಮವು ಉತ್ತರಾಖಂಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ?

1. ಔಲಿ
2. ಮಿರಿಕ್
3. ರಾಣಿ ಖೇತ್
4. ಮಸ್ಸೂರಿ

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) 1, 3, 4 (B) 2, 3, 4
(C) 1, 2, 4 (D) 1, 2, 3

26. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯವಾದ “ಭೂತಾರಾಧನೆಯು” ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ?

- (A) ಬೀದರ್ (B) ಕೋಲಾರ
(C) ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ (D) ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ

27. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಉತ್ತರ-ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗವು ಯಾವುದರಿಂದ ಮಳೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ?

- (A) ಚಂಡಮಾರುತ ಮಳೆ
(B) ಹಿಮೈಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಮಾನ್ಸೂನ್
(C) ಪಶ್ಚಿಮದ ಗೊಂದಲಗಳಿಂದ
(D) ಉಷ್ಣವಲಯದ ಸೈಕ್ಲೋನ್

28. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ (A) : ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಚೋಳರು ಪಲ್ಲವರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು.

ಕಾರಣ (R) : ಚೋಳರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಡೆ ಪಲ್ಲವರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಏಕಶಿಲಾ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡ ಸರಿ
(B) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡ ಸರಿ, ಆದರೆ (R), (A) ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ
(C) (A) ಸರಿ (R) ತಪ್ಪು
(D) (A) ತಪ್ಪು ಮತ್ತು (R) ಸರಿ

29. ಪಟ್ಟಿ - I ಪಟ್ಟಿ - II
(ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಯ ವಿಧಗಳು) (ವಿಶೇಷ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು)

a. ಬ್ಲೂ ಚಿಪ್	1. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
b. ಆಳವಾದ ರಿಯಾಯಿತಿ ಬಾಂಡ್‌ಗಳು	2. ಸ್ಟಾಕ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಕಾರಿ ಹೂಡಿಕೆ
c. ವಾಣಿಜ್ಯ ಪತ್ರ	3. ಆರ್ಥಿಕ ಸದೃಢತೆ ಹೊಂದಿದ ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
d. ಡಿಬೆಂಚರ್‌ಗಳು	4. ದೀರ್ಘಕಾಲದ ನಂತರ ಸಣ್ಣ ಹೂಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನೀಡುವಂತದ್ದು 5. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಯಿಟ್ಟ ಹಣವುಳ್ಳ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 6. ಸಾಲದ ಬದಲಾಗಿ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

ಸಂಕೇತಗಳು :

	a	b	c	d
(A)	2	3	1	5
(B)	2	4	3	6
(C)	2	1	3	6
(D)	1	4	6	5

24. Which among the following is the most popular approach for accomplishing the results ?

- (A) Management by Exception
- (B) Reward system
- (C) Mentor system
- (D) MBO

25. Which of the following hill stations are located in Uttarakhand ?

1. Auli
2. Mirik
3. Rani Khet
4. Mussorie

Codes :

- (A) 1, 3, 4   (B) 2, 3, 4
- (C) 1, 2, 4   (D) 1, 2, 3

26. Identify the district in which "Bootharadhane" a famous folk dance of Karnataka is associated with

- (A) Bidar   (B) Kolar
- (C) South Kanara   (D) North Kanara

27. During winter, North-Western part of India gets rainfall from

- (A) Thunder storms
- (B) Retreating monsoon
- (C) Western disturbances
- (D) Tropical cyclones

28. **Assertion (A)** : The Cholas inherited and continued the Pallava traditions in temple construction.

Reason (R) : The Cholas built several monolithic temples throughout their Kingdom following the Pallava Styles.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false and (R) is true

29. **List – I**
(Types of Securities)

List – II
(Special features)

a. Blue Chip	1. Issued by a Private Ltd. Company
b. Deep Discount Bonds	2. Highly profitable investments in a stock exchange
c. Commercial Paper	3. Issued by financially sound companies
d. Debentures	4. Small investments yielding a big sum after a long term
	5. Issued by companies having large reserves
	6. Issued in lieu of loans

Codes :

	a	b	c	d
(A)	2	3	1	5
(B)	2	4	3	6
(C)	2	1	3	6
(D)	1	4	6	5

30. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ (A) : ಸಂಶೋಧನ ನಕ್ಷೆಯು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
ಕಾರಣ (R) : ಸಂಶೋಧನೆಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಸರಿ (R) ತಪ್ಪು
(B) (A) ತಪ್ಪು (R) ಸರಿ
(C) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡ ಸರಿ, ಆದರೆ (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ
(D) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡ ಸರಿ ಮತ್ತು (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆ

31. ಪಟ್ಟಿ - I ನ್ನು ಪಟ್ಟಿ - IIರ ಜೊತೆ ಹೊಂದಿಸಿ, ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಕೇತಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದುದನ್ನು ಆರಿಸಿ.

ಪಟ್ಟಿ - I
(ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಹೆಸರು)

- a. ಟರ್ಕಿ
b. ಯು.ಎಸ್.ಎ.
c. ಆಫ್ರಿಕಾ
d. ಇಟಲಿ

ಪಟ್ಟಿ - II
(ತಾಣಗಳು)

1. ಗ್ರಾಂಡ್ ಕ್ಯಾನಿಯನ್
2. ಸೆಂಟ್ ಪೀಟರ್ ಬೆಸಿಲಿಕ
3. ಇಸ್ತಾನ್ಬುಲ್
4. ವಿಕೋರಿಯಾ ಜಲಪಾತ

ಸಂಕೇತಗಳು :

	a	b	c	d
(A)	4	3	1	2
(B)	3	1	4	2
(C)	1	4	3	2
(D)	2	1	4	3

32. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ (A) : ಬೆಳೆಗಳ ಆವರ್ತನೆಯು ಹುಳುಗಳ ಭಾದೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಕಾರಣ (R) : ಬೆಳೆಗಳ ಆವರ್ತನೆಯ ನೆಲದ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡ ಸರಿ ಮತ್ತು (R), (A) ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ
(B) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡ ಸರಿ, ಆದರೆ (R), (A) ಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ
(C) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ತಪ್ಪು
(D) (A) ತಪ್ಪು ಆದರೆ (R) ಸರಿ

33. ಪಟ್ಟಿ - I ನ್ನು ಪಟ್ಟಿ - IIಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿ.

ಪಟ್ಟಿ - I

(ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ)

- i. ಸೈಲೆಂಟ್ ವ್ಯಾಲಿ
ii. ನಾಗರ ಹೊಳೆ
iii. ಗಿರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ
iv. ನಾಮ್‌ದಪ ಉದ್ಯಾನ

ಪಟ್ಟಿ - II

(ಇರುವ ರಾಜ್ಯ)

1. ಅಸ್ಸಾಂ
2. ಗುಜರಾತ್
3. ಕೇರಳ
4. ಕರ್ನಾಟಕ

ಸಂಕೇತಗಳು :

	i	ii	iii	iv
(A)	4	3	2	1
(B)	1	2	4	3
(C)	2	3	1	4
(D)	3	4	2	1

30. Assertion (A) : Research design facilitates smooth sailing of research operation.

Reason (R) : Research yields maximal information with minimal expenditure.

Codes :

- (A) (A) is true, (R) is false
- (B) (A) is false, (R) is true
- (C) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the right explanation
- (D) Both (A) and (R) are true and (R) is the right explanation

31. Match the List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below :

List – I	List – II
(Name of the Country)	(Destinations)

a. Turkey	1. Grand Canyon
b. USA	2. St. Peter Basilica
c. Africa	3. Istanbul
d. Italy	4. Victoria Falls

Codes :

	a	b	c	d
(A)	4	3	1	2
(B)	3	1	4	2
(C)	1	4	3	2
(D)	2	1	4	3

32. Assertion (A) : Crop rotation helps in pest control.

Reason (R) : Crop rotation helps maintaining soil fertility.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) explains (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) does not explain (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

33. Match an item in List – I, with an item in List – II.

List – I	List – II
(National Park)	(State where it is located)

i. Silent Valley	1. Assam
ii. Nagarhole	2. Gujarat
iii. Gir National Park	3. Kerala
iv. Namdapha Park	4. Karnataka

Codes :

	i	ii	iii	iv
(A)	4	3	2	1
(B)	1	2	4	3
(C)	2	3	1	4
(D)	3	4	2	1

34. ಯಾವ ಮಾದರಿಯು ಶುದ್ಧ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ರೂಪದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ ?

- (A) ಲೈನ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟಾಫ್
(B) ಕಮಿಟಿ
(C) ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ
(D) ಲೈನ್

35. ಥಾಮಸ್ ಕುಕ್ ಕಂಪನಿಯ ಕುರಿತಾದ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿ ?

1. ಕಂಪನಿಯು ಟ್ರಾವೆಲರ್ ಚೆಕ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿತು
2. ಹೊಟೆಲ್ ಕೂಪನ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿತು
3. ಪ್ರಥಮ ಅಧಿಕೃತ ಲಂಡನ್ ಆಫೀಸ್ 1865ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು
4. 1890 ರಲ್ಲಿ ಕುಕ್ ಬಾಂಬೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಆಫೀಸ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) 1, 2, 4
(B) 1, 2, 3
(C) 2, 3, 4
(D) 1, 3, 4

36. ನಿವಾಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ಅರ್ಥ

- (A) ನಿರ್ಧಾರಿತ ಹಳ್ಳಿಗರು ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
(B) ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬದ ನಿವಾಸಿಗಳಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
(C) ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯ ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
(D) ಹಳ್ಳಿ ಜನರ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

37. ಪಟ್ಟಿ - I ನ್ನು ಪಟ್ಟಿ - II ರ ಜೊತೆ ಹೊಂದಿಸಿ, ಸಂಕೇತಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ.

ಪಟ್ಟಿ - I

(ಕಾಡಿನ ವಿಧಗಳು)

a. ಉಷ್ಣವಲಯದ
ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ

b. ಮಾನ್ಸೂನ್

c. ಸಮಶೀತೋಷ್ಣವಲಯ

d. ನದಿ ಮತ್ತು ಸಾಗರ
ತೀರದ ಕಾಡು

ಪಟ್ಟಿ - II

(ಪ್ರದೇಶಗಳು)

1. ಚೋಟ ನಾಗ್ಪುರ್
ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ಮತ್ತು
ಸಿವಾಲಿಕ್ಸ್

2. ಶಿಲ್ಲಾಂಗ್
ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ಮತ್ತು
ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ

3. ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ,
ಟೆರೈ

4. ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು
ಪಶ್ಚಿಮ
ಹಿಮಾಲಯಗಳು,
ನೀಲಗಿರಿ

ಸಂಕೇತಗಳು :

	a	b	c	d
(A)	2	4	1	3
(B)	3	1	4	2
(C)	2	1	4	3
(D)	3	4	1	2

38. ಬಂಡಿಪುರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವು ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ?

- (A) ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ
(B) ಕರ್ನಾಟಕ
(C) ತಮಿಳುನಾಡು
(D) ಕೇರಳ

34. Which pattern reflects a pure executive form of management ?

- (A) Line and staff
- (B) Committee
- (C) Functional
- (D) Line

35. Which of the following statements about Thomas Cook Co. are true ?

1. The company introduced travellers cheque
2. Introduced Hotel coupons
3. The first official London office was established in 1865
4. In 1890 cook established offices in Bombay and Calcutta

Codes :

- (A) 1, 2, 4
- (B) 1, 2, 3
- (C) 2, 3, 4
- (D) 1, 3, 4

36. Resident culture means

- (A) The culture practiced by the particular villagers
- (B) The culture practiced by the residents of a big family
- (C) The culture practiced by the local community
- (D) The folk culture of the rural people

37. Match List – I with List – II, use codes for correct answer.

List – I

List – II

(Forest Types) (Regions)

a. Tropical Evergreen	1. Chhota Nagpur Plateau and Siwaliks
b. Monsoon	2. Shillong Plateau and Sahyadris
c. Temperate	3. West Bengal, Terai
d. Mangrove	4. Eastern and Western Himalayas, Nilgiris

Codes :

	a	b	c	d
(A)	2	4	1	3
(B)	3	1	4	2
(C)	2	1	4	3
(D)	3	4	1	2

38. In which of the following state, the Bandipur National Park is located ?

- (A) Andhra Pradesh
- (B) Karnataka
- (C) Tamil Nadu
- (D) Kerala

39. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಿಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮ

- (A) ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತದೆ
 (B) ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗುತ್ತದೆ
 (C) ದುಬಾರಿ ನಿರ್ಣಯ
 (D) ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲಸದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹಂಚುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ

40. ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಗೆ ಅತಿಥಿಗಳು ತಂಗುವಂತಹ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ?

- (A) ಫ್ಲಾಟ್
 (B) ಟ್ರಾನ್ಸಿಯೆಂಟ್ ಹೋಟೆಲ್
 (C) ಕಾಂಡೋಮಿನಿಯಮ್
 (D) ಪೌಡ್ಸ್ ಹೋಟೆಲ್

41. ಪಟ್ಟಿ - I ನ್ನು ಪಟ್ಟಿ - II ರ ಜೊತೆ ಹೊಂದಿಸಿ, ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಕೇತಗಳಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಪಟ್ಟಿ - I	ಪಟ್ಟಿ - II
a. ಗುಡವಿ ಪಕ್ಷಿಧಾಮ	1. ಬಳ್ಳಾರಿ
b. ಅತ್ತಿವೇರಿ ಪಕ್ಷಿಧಾಮ	2. ಶಿವಮೊಗ್ಗ
c. ಜಯಮಂಗಳಿ	3. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ
ಕೃಷ್ಣ ಮೃಗಗಳಧಾಮ	
d. ದಾರೋಜಿ ಕರಡಿಧಾಮ	4. ತುಮಕೂರು

ಸಂಕೇತಗಳು :

	a	b	c	d
(A)	4	3	1	2
(B)	3	1	4	2
(C)	2	3	4	1
(D)	4	3	2	1

42. ಆರ್ಕಟಿಕ್ ಮತ್ತು ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್ ವೃತ್ತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದೆಂದರೆ

- (A) ಈ ವೃತ್ತಗಳ ಒಳಗೆ ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿ 24 ಗಂಟೆಗಳಿಗಿಂತ ದೀರ್ಘವಾಗಿರುತ್ತದೆ
 (B) ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಗಳು ಎಂದಿಗೂ 24 ಗಂಟೆಗಳಿಗಿಂತ ಇಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ
 (C) ಎರಡೂ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮಂಜಿನಿಂದ ಆವೃತವಾದ ಖಂಡಗಳಾಗಿವೆ
 (D) ಎರಡೂ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನವಾಸವಿಲ್ಲ

43. ಪಟ್ಟಿ - I ನ್ನು ಪಟ್ಟಿ - II ರ ಜೊತೆ ಹೊಂದಿಸಿ

ಪಟ್ಟಿ - I (ಜೋನಲ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರ)	ಪಟ್ಟಿ - II (ಇರುವ ಸ್ಥಳ)
---	------------------------------

i. ಉತ್ತರ ಜೋನ್	1. ಉದಯಪುರ
ii. ಪೂರ್ವ ಜೋನ್	2. ತಂಜಾವೂರು
iii. ದಕ್ಷಿಣ ಜೋನ್	3. ಪಟಿಯಾಲ
iv. ಪಶ್ಚಿಮ ಜೋನ್	4. ಶಾಂತಿ ನಿಕೇತನ್

ಸಂಕೇತಗಳು :

	i	ii	iii	iv
(A)	2	1	4	3
(B)	4	3	2	1
(C)	1	2	4	3
(D)	3	4	2	1

39. Delegation of authority results in
 (A) Avoiding responsibility
 (B) Centralisation of powers at top level
 (C) Costliness of decision
 (D) Enabling the managers to distribute their work load

40. Hotel where guests stay for short durations are called
 (A) Chalet
 (B) Transient Hotel
 (C) Condominiums
 (D) Poudas Hotel

41. Match the List – I with the List – II and select the correct answer from the codes given below :

List – I	List – II
a. Gudavi Bird Sanctuary	1. Bellary
b. Atteveri Bird Sanctuary	2. Shimoga
c. Jayamangali Black Buck Sanctuary	3. Uttar Kannada
d. Daroji Sloth Bear Sanctuary	4. Tumkur

Codes :

	a	b	c	d
(A)	4	3	1	2
(B)	3	1	4	2
(C)	2	3	4	1
(D)	4	3	2	1

42. What is the most important about the Arctic and Antarctic circles ?
 (A) Within these circles only the days and nights be longer than 24 hours
 (B) The days and nights are never more than 24 hours long here
 (C) Both areas are frozen continents
 (D) Both regions are uninhabited

43. Match an item in List – I, with an item in List – II

List – I (Zonal Culture Centre)	List – II (Location)
i. North zone	1. Udaipur
ii. East zone	2. Thanjavur
iii. South zone	3. Patiala
iv. West zone	4. Shanthiniketan

Codes :

	i	ii	iii	iv
(A)	2	1	4	3
(B)	4	3	2	1
(C)	1	2	4	3
(D)	3	4	2	1

44. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ (A) : ಕೆಳಗಿನ ನೌಕರರ ಪಾತ್ರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಎನ್ನಬಹುದು.
ಕಾರಣ (R) : ಅಧಿಕಾರದ ನಿಯೋಜನೆಯ ಅಂಶ ಅಧಿಕಾರದ ಕಾಯ್ದಿಸುವಿಕೆಯ ಅಂಶಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾಗ ಅದು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಸಂಗತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡ ಸರಿ, ಮತ್ತು (R), (A) ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆ
(B) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡ ಸರಿ, ಆದರೆ (R), (A) ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ
(C) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ತಪ್ಪು
(D) (A) ತಪ್ಪು ಆದರೆ (R) ಸರಿ

45. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಪರಿಕ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದೆ ?

1. ಹೆರಿಟೇಜ್
2. ಹೆರಿಟೇಜ್ ಡಿಲಕ್ಸ್
3. ಹೆರಿಟೇಜ್ ಕ್ಲಾಸಿಕ್
4. ಹೆರಿಟೇಜ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) 1, 3, 4
(B) 1, 2, 3
(C) 2, 3, 4
(D) 1, 2, 4

46. ಯಾವ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ? ಗುರುತಿಸಿ.

- (A) ಹೊಸ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು
(B) ತಮ್ಮ ವಾಸ ಅಥವಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದು
(C) ಹೊಸ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದು
(D) ಹೊಸ ದೇಶಕ್ಕೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನರಸಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದು

47. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ (A) : ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹಾಲಿಗಿಂತ ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ಹಸುಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರಣ (R) : ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಜನರು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಮಾಂಸಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡ ಸರಿ ಮತ್ತು (R), (A) ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆ
(B) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡ ಸರಿ ಆದರೆ (R), (A) ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ
(C) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ತಪ್ಪು
(D) (A) ತಪ್ಪು ಆದರೆ (R) ಸರಿ

48. ನಂದನ್ ಕಾನನ್ ವನ್ಯಧಾಮದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದು ಕಾಣಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ?

- (A) ಬಿಳಿ ಹುಲಿ
(B) ಚಿರತೆ
(C) ಗೇರಿಯಲ್
(D) ರೈನೋಸಾರಸ್

44. Assertion (A) : Everything that goes to increase the importance of the subordinates role is decentralisation.

Reason (R) : When the degree of delegation of authority is more than the degree of reservation of authority, it is a case of decentralisation.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

45. Heritage Hotels in India are classified by the ministry of tourism in to which of the following categories ?

1. Heritage
2. Heritage Deluxe
3. Heritage Classic
4. Heritage Grand

Codes :

- (A) 1, 3, 4
- (B) 1, 2, 3
- (C) 2, 3, 4
- (D) 1, 2, 4

46. Identify the activities for which a person is not considered as a tourist ?

- (A) Travelling to a new place and staying there temporarily
- (B) Travel to place outside their place of residence and work
- (C) Visit to a new country just for pleasure
- (D) Travelling to a new country to seek temporary employment

47. Assertion (A) : In Australia, cattle rearing is done more for meat than for milk.

Reason (R) : Australians are traditionally non-vegetarians.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not a correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

48. In Nandan Kanan Wild Life Sanctuary, which one of the following is not found ?

- (A) White Tiger
- (B) Cheetah
- (C) Gharial
- (D) Rhinoceros

49. ಪಟ್ಟಿ - I ನ್ನು ಪಟ್ಟಿ - II ರ ಜೊತೆ ಹೊಂದಿಸಿ :

ಪಟ್ಟಿ - I	ಪಟ್ಟಿ - II
a. ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು	1. ನೇರ ಪತ್ರ ಮಾಧ್ಯಮ
b. ಪ್ರಯಾಣ ಪ್ರದರ್ಶನ	2. ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸಂವಾದ
c. ಮಾರಾಟ ಪತ್ರಗಳು	3. ಹೊರಾಂಗಣ ಮಾಧ್ಯಮ
d. ಜಾಹೀರಾತಿನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪರಿಶಿಷ್ಟಿಸುವುದು	4. ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮ
e. ಮಾರಾಟ	5. ವೈಯುಕ್ತಿಕವಲ್ಲದ ಸಂವಾದ
f. ಜಾಹೀರಾತು	6. ಮಾರಾಟ ಉತ್ತೇಜನ

ಸಂಕೇತಗಳು :

	a	b	c	d	e	f
(A)	3	1	4	5	6	2
(B)	4	3	1	6	2	5
(C)	1	2	3	4	5	6
(D)	2	5	4	1	3	6

50. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ (A) : ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅನೇಕ ಜನಪ್ರಿಯ ಹುಡುಕಾಟದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪ್ರಯಾಣದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯಾಣದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿವೆ.

ಕಾರಣ (R) : ಪ್ರಯಾಣ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸ ಇಂದು ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಸರಿ
 (B) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ತಪ್ಪು
 (C) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡ ಸರಿ, ಆದರೆ (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ
 (D) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಕೂಡ ಸರಿ ಮತ್ತು (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆ

51. ಒಂದು ಟ್ರಾವೆಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯು ಐಎಟಿಎ ಇಂದ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮಾನದಂಡ ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ.

- (A) ಇಬ್ಬರು ಅರ್ಹ ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ನೌಕರರು ಕನಿಷ್ಠ ಇರಲೇಬೇಕು
 (B) ಉಚ್ಚಮಟ್ಟದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದರ್ಜೆಯ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು
 (C) 25 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ನೀಡಿಕೆ ಬಂಡವಾಳ ಹೊಂದಿರಬೇಕು
 (D) ಅರ್ಜಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಲೆಕ್ಕ ತಪಾಸಣೆಯಾದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಲಗತ್ತಿಸಬೇಕು

49. Match an item in List – I, with an item in List – II.

List – I	List – II
a. News papers	1. Direct mail media
b. Travelling displays	2. Personal communication
c. Sales letters	3. Outdoor media
d. Supplement the efforts of advertising	4. Press media
e. Salesmanship	5. Non-personal communication
f. Advertising	6. Sales promotion

Codes :

	a	b	c	d	e	f
(A)	3	1	4	5	6	2
(B)	4	3	1	6	2	5
(C)	1	2	3	4	5	6
(D)	2	5	4	1	3	6

50. **Assertion (A)** : Many of popular search engines on internet have their own travel solutions or they are in to affiliate marketing with specialised travel portal.

Reason (R) : Travel and tourism has become a commodity to be traded on internet

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) (A) is true but (R) is false
- (C) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the right explanation
- (D) Both (A) and (R) are true and (R) is the right explanation

51. Identify the criteria which is not compulsory for a travel agency to get IATA recognition.

- (A) Minimum of two qualified full time staff
- (B) Should maintain highest international ethical standard
- (C) Must have a paid up capital of Rs. 25 Lakhs
- (D) Must-attach audited annual report along with the application

52. ದುವಂದರ್ ಜಲಪಾತವು ಯಾವ ನದಿಯಲ್ಲಿದೆ ?

- (A) ತಪದಿ ನದಿ
- (B) ದಾಮೋದರ್ ನದಿ
- (C) ನರ್ಮದ ನದಿ
- (D) ಬೆಟ್ಟ ನದಿ

53. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ (A) : ಸಿಂಧೂ ಕಣಿವೆಯ ಜನರು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಗಂಡು ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕಾರಣ (R) : ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಹೋಲುವ ಮೊಹರು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಸರಿ
- (B) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಸರಿ, ಆದರೆ (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ
- (C) (A) ಸರಿ (R) ತಪ್ಪು
- (D) (A) ತಪ್ಪು (R) ಸರಿ

54. MIS ನ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪೈಲ್ ಎಂಬುದು ಯಾವುದರ ಸಂಗ್ರಹ

- (A) ಮೂಲ ಸಂಗತಿಗಳು
- (B) ಮಾಹಿತಿ
- (C) ದಾಖಲೆಗಳು
- (D) ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹ

55. “ಹಣದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ”ಯ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗ

- (A) ಕಂಪನಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಶೇರು ಬಂಡವಾಳ
- (B) ಕಂಪನಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಡಿಬೆಂಚರ್ ಹಣ
- (C) ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಸಾಲ
- (D) ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದು

56. ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ?

- (A) ಚಿರಾಪುಂಜಿ
- (B) ಆಗುಂಬೆ
- (C) ಗುವಹಾತಿ
- (D) ಮಾಸಿನ್‌ರಾಮ್

57. ಮುಂದಿನ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳ ಇರುವಿಕೆಯ ಜಾಗ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿಮುಖ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ನಾವೇಕೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು ?

- (A) ನೀರು ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ, ಈ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಪ್ರವಾಸಿ ಸ್ಥಳವು ಬದುಕಲಾರದು
- (B) ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ, ಕೃತಕ ಸರೋವರಗಳು, ಸಮುದ್ರ ನೀರಿನಿಂದಾದ ಸರೋವರಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ
- (C) ಹೋಟೆಲ್, ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ
- (D) ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಈಜುವುದನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ

52. Dhuandhar fall is located in the river

- (A) Tapti River
- (B) Damodar River
- (C) Narmada River
- (D) Betwa River

53. **Assertion (A)** : Indus valley people were primarily the worshipper of male god.

Reason (R) : A seal resembling Shiva has been found at Indus sites.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false and (R) is true

54. In the parlance of MIS, a file is a collection of

- (A) Data
- (B) Information
- (C) Records
- (D) Databases

55. The main component of "Money market" is

- (A) Share capital collected by the company
- (B) Debenture money collected by the company
- (C) Short term loans taken by the commercial banks
- (D) Borrowing from Financial Institutions

56. Which one of the following places has maximum rainfall in India ?

- (A) Cherrapunji
- (B) Agumbe
- (C) Gowhathi
- (D) Mawsynram

57. Why should we study about the location and vital data of water bodies of prospective tourist spot ?

- (A) Water is life. Without this essential resources, a tourist spot cannot survive
- (B) Tourists always expects natural, artificial lakes and lagoons at a tourist spot
- (C) Water is required by hotels, restaurants and shops
- (D) Tourist prefer swimming

58. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕನ ತಯಾರಿಕೆ ಪಟ್ಟಿಯು ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ ?
- (A) ಅಲ್ಪ ಸಾಲಿನ ಯೋಜನೆ
(B) ದೀರ್ಘ ಸಾಲಿನ ಯೋಜನೆ
(C) ಮಧ್ಯಮ ಸಾಲಿನ ಯೋಜನೆ
(D) ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ
59. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯ “ಸುಗ್ಗಿ ಕುಣಿತ” ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? ಗುರುತಿಸಿ.
- (A) ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ
(B) ಶಿವಮೊಗ್ಗ
(C) ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ
(D) ಧಾರವಾಡ
60. ಕೆಳಗಿನ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ ?
- (A) ಸಿಕ್ಕಿಂ
(B) ಮೇಘಾಲಯ
(C) ಗೋವಾ
(D) ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ
61. ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ತಪ್ಪು ?
- (A) ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ವೀಸಾವನ್ನು ಬಂದಾಗ ಪಡೆಯಬಹುದು
(B) ಭಾರತದ 90% ವಾಣಿಜ್ಯ ವಹಿವಾಟು ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗದ ಮುಖಾಂತರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ
(C) SCI ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಏಪ್ರಿಲ್ 2000 ದಲ್ಲಿ 3 GRT ಯಾಗಿತ್ತು
(D) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವು ನೇರ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕೆಲಸದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ

62. ಯಾರು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವಿಶೇಷಜ್ಞರಾಗಿದ್ದಾರೆ ?
- (A) ಮಹಡಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ
(B) ವಿಶೇಷ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಲು ನೇಮಕವಾಗಿರುವ ತರಬೇತುದಾರ
(C) ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್
(D) ಮಾರಕಟ್ಟೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ
63. ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಏಕಶಿಲಾ ವಿಗ್ರಹವು ಇರುವ ಜಾಗ
- (A) ಯು.ಎಸ್.ಎ.
(B) ಯು. ಕೆ.
(C) ಭಾರತ
(D) ಫ್ರಾನ್ಸ್
64. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಂಬಾರ್ ಸರೋವರ ಇರುವುದು
- (A) ರಾಜಸ್ಥಾನ
(B) ಗುಜರಾತ್
(C) ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ
(D) ಒರಿಸ್ಸಾ
65. “ವ್ಯಾಲಿ ಆಫ್ ಫ್ಲವರ್ಸ್” ಉತ್ತರಾಂಚಲ್‌ನ ಯಾವ ಗಿರಿಧಾಮದ ಸಮೀಪದ ಜಾಗದಲ್ಲಿದೆ ?
- (A) ಬದರಿನಾಥ್
(B) ಕೌಸನಿ
(C) ಉದಂಪುರ್
(D) ಜೋಷಿಮಠ

58. The production schedule of a supervisor would fall under the gamut of
- (A) Short-range planning
  - (B) Long range planning
  - (C) Medium range planning
  - (D) Annual planning
59. Identify the place where “Suggi Kunitha” a famous folk dance of Karnataka is performed ?
- (A) South Kanara
  - (B) Shimoga
  - (C) North Kanara
  - (D) Dharwad
60. Which is the least populated state among the following states ?
- (A) Sikkim
  - (B) Meghalaya
  - (C) Goa
  - (D) Arunachal Pradesh
61. Which one of the statements is false ?
- (A) Passengers can get visa on arrival in Bangkok
  - (B) 90% of India’s trade volume is handled by Sea routes
  - (C) The capacity of SCI on April 2000 was 3 GRT
  - (D) Tourism Industry provides job opportunities both directly and indirectly
62. Who is a staff specialist ?
- (A) A floor supervisor
  - (B) A trainer appointed to teach special machine operations
  - (C) A general manager
  - (D) A marketing executive
63. The highest monolithic statue in the world is located in
- (A) U.S.A.
  - (B) U.K.
  - (C) India
  - (D) France
64. The famous Sambhar lake is situated in
- (A) Rajasthan
  - (B) Gujarat
  - (C) West Bengal
  - (D) Odisha
65. In which place, near the hill station on Uttaranchal the “Valley of Flowers” is located ?
- (A) Badrinath
  - (B) Kausani
  - (C) Udhampur
  - (D) Joshimath

66. ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳ ತತ್ವದ ಅರ್ಥ
- (A) ಕಂಪನಿಯ ಹೂಡಿಕೆಯು ಚಾಲ್ತಿ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ
- (B) ಕಂಪನಿಯ ಹೂಡಿಕೆಯು ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ
- (C) ಕಂಪನಿಯು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುವ ಹಣ ಹಾಗೂ ನಗದು
- (D) ಕಂಪನಿಯ ಒಟ್ಟು ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ನಗದು
67. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗದ ಭಾಗವಲ್ಲ ?
- (A) ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ
- (B) ಆಸನ
- (C) ಆಹಾರ
- (D) ಧ್ಯಾನ
68. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯವಾಗಿದೆ ?
- (A) ಗುಮರ್
- (B) ಜುಮರ್
- (C) ಕಥಕ್
- (D) ಗಾರ್ಭ
69. ಯಾವ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ “ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ತೊಟ್ಟಿಲು” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ?
- (A) ಸಿಕ್ಕಿಂ
- (B) ಬಿಹಾರ
- (C) ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ
- (D) ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ

70. ಒಟ್ಟು ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳವು ಯಾವಾಗ ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದರೆ

- (A) ಚಾಲ್ತಿ ಆಸ್ತಿಯು ಚಾಲ್ತಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾಗ
- (B) ಚಾಲ್ತಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯು ಚಾಲ್ತಿ ಆಸ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾಗ
- (C) ಕಂಪನಿಯು ಯಾವಾಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ನಗದನ್ನು ಹೊಂದಿರದಿದ್ದಾಗ
- (D) ಒಟ್ಟು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯು ಒಟ್ಟು ಆಸ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾಗ

ಕೆಳಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಾಕ್ಯ ಸಮೂಹವನ್ನು ಓದಿ, ಅನಂತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ವಾಕ್ಯ ಸಮೂಹವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ(71-75) ಉತ್ತರಿಸಿ.

ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸವು ನಾಟಕೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡು ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಪಸರಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ, ಮುಕ್ತ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದೆ. ಇದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಉದಯವಾದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಪ್ರಯಾಣ ಉದ್ಯಮಿಯು ಗುಂಪು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟ “ರಜಾದಿನಗಳ ಪ್ಯಾಕೇಜ್” ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಇಂಬು ಕೊಟ್ಟಿತಾಯಿತು.

ಆದಾಗ್ಯೂ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸದ ಬೇಡಿಕೆಯ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡು ಬೇಡಿಕೆಯು ವಿಸ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ದರ್ಜೆಯಾಧಾರಿತ ಸೂರ್ಯ - ಸಮುದ್ರ - ಮರಳು ರಜಾದಿನದ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ರೂಪವಾದ ಪ್ರವಾಸವಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರವಾಸ, ಸಾಹಸ ಪ್ರವಾಸ, ಪರಂಪರಾ ಪ್ರವಾಸ, ಪರಿಸರ ಪ್ರವಾಸ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಪ್ರವಾಸವು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸದ ಉತ್ತೇಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದೆ.

66. The concept of working capital means
- (A) Firm's investment in current assets
  - (B) Firm's investment in fixed assets
  - (C) Cash and bank balances of the firm
  - (D) Total cash balance of the firm
67. Which one of the following is not a part of Astanga Yoga ?
- (A) Pranayama
  - (B) Aasana
  - (C) Aahara
  - (D) Dhyana
68. Which of the following is a Folk dance of Rajasthan ?
- (A) Ghumar
  - (B) Jhumar
  - (C) Kathak
  - (D) Garba
69. Which state has rightly been called the "Cradle of Buddhism" ?
- (A) Sikkim
  - (B) Bihar
  - (C) Uttar Pradesh
  - (D) Madhya Pradesh

70. Net working capital is negative, when
- (A) Current assets exceed current liabilities
  - (B) Current liabilities exceed current assets
  - (C) When a firms does not have sufficient cash or bank balance
  - (D) When the total liabilities exceed total assets

Read the passage below and answer the questions that follow. Based on understanding of the passage, answer the questions (71-75).

The dramatic growth and spread of International tourism over the past 50 years has been driven by a variety of factors. Typically, increases in wealth and free time, and technological advances in transport, are considered to be the principle influences on the development of tourism. At the same time the emergence of a sophisticated travel industry initially providing the "package holiday" to mass markets has fuelled the growth of tourism.

However of particular relevance to developing countries, the nature of tourism demand has also changed and evolved over the past twenty years. Although the standardised sun-sea-sand package holiday remains the most popular form of tourism. However the growth in demand for cultural tourism, adventure tourism, heritage tourism, ecotourism and more generally an expansion of long haul tourism, have also played a significant role in international tourism promotion.

71. ಯುರೋಪ್, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಯು.ಎಸ್.ಎ.ಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವೊಂದು ಪ್ರವಾಸವು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಪ್ರವಾಸದ ರೂಪವಾಗಿದೆ ?
- (A) ಪರ್ವತ ಪ್ರವಾಸ
(B) ಕಡಲು ತೀರದ ಪ್ರವಾಸ
(C) ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪ್ರವಾಸ
(D) ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರವಾಸ
72. ಕೆಳದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಆಗಮನದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಎಷ್ಟು ?
- (A) 10-11%   (B) 15-16%
(C) 4-5%   (D) 7-9%
73. ಪ್ರವಾಸದ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳು/ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆರೋಹಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿ.
- (A) ಸಮರ್ಥನೆ - ಜಾಗರೂಕತೆ - ಹೊಂದಾಣಿಕೆ - ಜ್ಞಾನ
(B) ಜಾಗರೂಕತೆ - ಸಮರ್ಥನೆ - ಹೊಂದಾಣಿಕೆ - ಜ್ಞಾನ
(C) ಹೊಂದಾಣಿಕೆ - ಸಮರ್ಥನೆ - ಜಾಗರೂಕತೆ - ಜ್ಞಾನ
(D) ಜ್ಞಾನ - ಸಮರ್ಥನೆ - ಜಾಗರೂಕತೆ - ಹೊಂದಾಣಿಕೆ

74. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಂಶ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ?
- (A) ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
(B) ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರವಾಸಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
(C) ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ, ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನ, ಒಪ್ಪುವ ತೆಂಗುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
(D) ಸ್ಥಳೀಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
75. “ಡಾಕ್ಟಿಯ ಇರಿಡೆಕ್ಸ್” ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಥಮ ಹಂತವಾದ ಸುಖಭಾವನೆಯು ಏನನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ
- (A) ಪ್ರಥಮ ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
(B) ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗರು ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನವರ ಮಧ್ಯೆ ಸಂಪರ್ಕ
(C) ನಿವಾಸಿಗಳು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಶಯ ಅಥವಾ ಅಂಜಿಕೆ
(D) ಭೇಟಿ ಕೊಡುವವರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆಗಳ ಮೂಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ನೋಡುವುದು

71. Which one of the following remains the most popular forms of tourism originating from Europe, Australia and U.S.A. ?
- (A) Mountain Tourism
  - (B) Coastal Tourism
  - (C) Rural Tourism
  - (D) Medical Tourism
72. What is the average annual growth of tourist arrivals world wide during the last decade ?
- (A) 10-11%
  - (B) 15-16%
  - (C) 4-5%
  - (D) 7-9%
73. Identify the four stages/platforms of tourism period and mention their sequence in ascending order.
- (A) Advocacy – Cautionary – Adaptancy – Knowledge
  - (B) Cautionary – Advocacy – Adaptancy – Knowledge
  - (C) Adaptancy – Advocacy – Cautionary – Knowledge
  - (D) Knowledge – Advocacy – Cautionary – Adaptancy
74. Which one of the following factors is not responsible for the promotion of international tourism ?
- (A) Provision of wide number of retail outlets
  - (B) Development of package tours
  - (C) Provision of good quality, low costs, flexible form of accommodation
  - (D) Provision of local vendors
75. Euphoria is the first stage of “Doxey’s Irridex” which attempts to show
- (A) Initial phase of tourism development
  - (B) Contacts between residents and outsiders
  - (C) Residents have misgivings about tourism industry
  - (D) Visitors seen as cause of all the problems

Total Number of Pages : 32

ಚಿತ್ತು ಬರಹಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳ
Space for Rough Work

Total Number of Pages : 32

ಚಿತ್ರ ಬರಹಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳ
Space for Rough Work

K-1117

31

Paper III

Total Number of Pages : 32

ಚಿತ್ರ ಬರಹಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳ
Space for Rough Work

Paper III

32

K-1117